

W. Crane; "Kevään voitto".

Walter Crane -- köyhälistön taiteilija

Walter Crane.

Maaliskuun 15 p:nä kuoli Englannissa yksi nykyajan etevimpiä ja henkevimpiä köyhälistön taiteilijoita, englantilainen Walter Crane.

Walter Crane ei ollut ainoastaan etevä taiteilija, vaan myös innokas työväenmies ja sosialisti. Koko taiteensa omaksui hän sosialistisen liikkeen ja päämäärän jaloutta ja suuruutta osoittaakseen. Voima-

kasta sosialistista maailmankatso-
musta uhkuvat taideteoksensa te-
kivätkin hänet tunnetuksi ja rakas-
tetuksi kaikkialla, ei ainoastaan
Englannissa, mutta ulkomaillakin.

Walter Crane syntyi elok. 15 päivänä 1845 Liverpoolissa. Jo oppivuosinaan tutustui hän sen ajan työväenaihteisiin. Tultuaan vuonna 1856 kuuluisan puunveistäjän ja runoilijan W. J. Lintonin oppiin, ei chartistiliikkeen kokemuksista ja aatteista vielä oltu unohtettu. Ja Linton ei ollut ainoastaan etevä taiteilija, vaan oli myös ollut innokas chartisti. Nyt Crane ei saanut ainoastaan etevää taiteellista opettajaa, vaan myös poliittis-yhteiskunnallisten oppien mainion tulkit-sijan.

Oli itsestään selvää, että kun suuri englantilainen taiteilija William Morris ja etevä arvostelija ja taideteoreetikko John Ruskin alkoivat heiluttaa tapparaansa sen ajan sisällyksetöntä elämää, kommersialismia ja sen taiteeseen saattamia ilmiöitä vastaan, että he saivat Walter Cranesta oppilaa ja liittolaisen. Morris'en pienehkö kirjoitus "Taide ja sosialismi" teki syvän vaikutuksen Craneen. Kun hän senjälkeen sai käsiinsä Marxin "Kapitaa-

W. Cranen julkaiseman taiteellisten kuvien albumin kansilehti.

lin” ja syvällisesti oli sen tutkinut, silloin alkoi hänelle selvitä yhteiskunnalliset kysymykset niiden todellisessa valossa. Tästä lähtien omaksui hän työnsä sosialismin hyväksi.

Hän yhtyi jäseneksi sosialisti-puolueeseen. Vuodesta 1884 lähtien on Crane sanoin, kirjoituksin ja kuvin taistellut sen taistelun yhteydessä, mikä johtaa työväenluokan uuteen ja parempaan maailmaan, maailmaan, mikä hänestä merkitsi myös kauniimpaa maailmaa.

Cranesta tuli sosialisti taiteilijan kannalta katsoen. Syväle syöpyi hänen mieleensä, että kapitalismin vallitessa taide ja taiteilijat eivät voineet kohota merkitykseensä. Ainoastaan sosialismissa näki hän mahdollisuuden korkeampaan taidekehitykseen. Luokkaherruuden ja kauppakilpailun synnyttämässä ilmapiirissä ei hänen mielestään minkäänlainen korkeampi taide ol-

lut mahdollista. Nykyisessä yhteiskunnassa vallassaoleva voittojärjestelmä vaikuttaa kaikkea hyvää, niin taiteessa kuin muuallakin, ja kaikkea kauneutta vastaan. Rikkkauksien oikea jako vasta kykenee luomaan elämään suurempaa yksinkertaisuutta ja arvoa sekä on samassa määrässä vaikuttava taiteeseen ja arkitehtuuriin. Koko innoillaan uhrasi Crane voimansa nykyisen yhteiskuntamuodon muuttamiseksi. Sentähden liittyi hän niihin työläisiin, jotka taistelivat uuden yhteiskunnan puolesta, sillä hän tiesi, että ainoastaan työväenluokka kykeni luomaan uuden maailman. Taiteen olemus oli hänen mielestään harmoniaa ja yhtenäisyyttä. Ennenkuin saattoi päästä harmooniseen taiteeseen ja yhtenäiseen ajattusmaailmaan, täytyi elä-

W. Crane; "Palmentyttö".

W. Crane: "Teollisuus yhdisti kaupan ja maanviljelyksen".

W. Crane: "Elämän siltä".

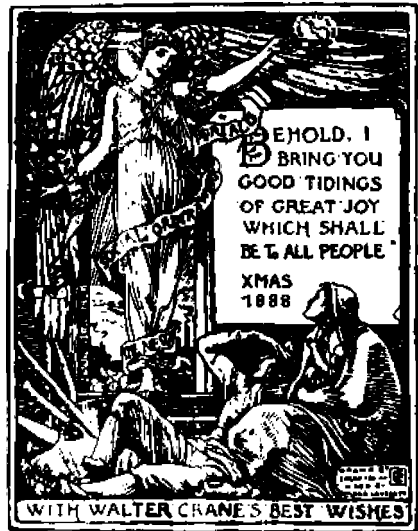
W. Crane; "Työn yhteishenki".

mässä toteuttaa harmonia ja yhtenäisyys. Jotta tällöinen tila aikaansaataisiin ja hänen rakastamansa taide pääsisi nousemaan korkeimmille tasoille, sentakia tuli Cranesta sosialisti, sentakia asetti hän koko suuren taitonsa meidän asiamme hyväksi, sentakia otti hän vastaan luokkaveljiensä ylenkatseen ja ryhtyi tuimaan taisteluun työläisten kanssa, heidän vapauttamisekseen.

*

Walter Cranen taide tähtäsi niin intohimoisesti tulevaisuuden yhteiskunnan kuvaamista, että hänen teoksissaan ei tapaa työläisten kurjuuden ja heidän taistelunsa kärsimysten kuvauksia, vaan niissä innostuttavasti viitataan puhtaam-

paan, korkeampaan ja jalompaan yhteiskuntaan, jonka työläiset tulevat luomaan tämän nykyisen kurjuuden yläpuolelle. Mutta Crane ei ryhtynyt kuvaamaan mitään ylimalkaista sosialistisen liikkeen loistavaa ja säteilevää voittoa. Sellaiset kuvat, kuin esim. tässäkin pienoiskokoon jäljennetyt, jotka hän on omistanut kansainväliselle köyhälistölle, eivät voineet syntyä muusta kuin syvästä, rehellisestä vakaumuksesta, joka ei tuntenut epäilystä, eikä pelkoa. Ja tämän tunteen eläyttämänä ovat syntyneet ne Cranen lukemattomat muutkin kuvat, jotka levisivät työväenluokan keskuuteen ulkomaita myöten sanomalehtien, aikakauskirjojen, mielenosotustalukkojen, y. m. muodossa.

W. Crane; "Sosialismi tuo toivoa juilloa nääntyvälle kansalle".